

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 26. novembra 2021. godine
Ref. br.:RK 1906/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI07/21 i KI17/21

Podnosilac

Ali Shabani, Emine Shabani i drugi

**Ocena ustavnosti
presude Osnovnog suda u Gnjilanu C. br. 274/15
od 27. novembra 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Ali Shabani, Emine Shabani, Arben Shabani, Ilir Shabani, Sadbere Shabani, Feime Shabani, Naime Shabani, Makfire Shabani, Minivere Shabani i Shqipe Shabani iz Gnjilana (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost presude Osnovnog suda u Gnjilanu C. br. 274/15 od 27. novembra 2020. godine u vezi sa utvrđivanjem suvlasništva nad spornom nepokretnošću.
3. Podnosioci zahteva takođe osporavaju ustavnost: 1) rešenja Osnovnog suda u Gnjilanu CN. br. 251/2018 od 31. oktobra 2018. godine; 2) rešenja Osnovnog suda u Gnjilanu C. br. 274/15 od 20. februara 2019. godine; 3) rešenja Apelacionog suda CN. br. 101/2019 od 4. novembra 2019. godine; 4) rešenja Apelacionog suda CN. br. 6/2020 od 29. januara 2020. godine; 5) odluke predsednika Vrhovnog suda GJA. br. 42/2020 od 20. februara 2020. godine; 6) rešenja Vrhovnog suda GJA. br. 60/2020 od 2. marta 2020. godine; 7) odluke Sudskog saveta Kosova KGJK. br. 73/2020 od 10. aprila 2020. godine; 8) odluke Sudskog saveta Kosova KGJK. br. 215/2020 od 6. avgusta 2020. godine.
4. Odluke pomenute u stavu 3 se odnose na postupak koji su vodili podnosioci zahteva za izuzeće sudije V.S., sudija Osnovnog suda u Gnjilanu, predsednika Osnovnog suda u Gnjilanu, predsednika Apelacionog suda i predsednika Vrhovnog suda.
5. Podnosioci zahteva su takođe tražili uvođenje privremene mere *“za predmet sa znakom C. br. 274/15”*.

Predmetna stvar

6. Predmetna stvar je ocena ustavnosti: (i) presude Osnovnog suda u Gnjilanu C. br. 274/15 od 27. novembra 2020. godine u vezi sa utvrđivanju suvlasništva nad spornom nepokretnošću; i (ii) odluka u vezi sa izuzećem sudije V.S., predsednika Osnovnog suda u Gnjilanu, predsednika Apelacionog suda i predsednika Vrhovnog suda, kojima su im, prema navodima podnosilaca zahteva, povređena prava zagarantovana članom 102. [Opšta načela sudskog sistema] i u implicitnom obliku povređen član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

7. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

8. Dana 11. i 18. januara 2021. godine, podnosioci zahteva su preko pošte podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
9. Dana 18. januara 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljati i Radomir Laban.

10. Dana 1. februara 2021. godine, Sud je u skladu sa pravilom 40 [Spajanje i razdvajanje podnesaka] Poslovnika, obavestio podnosiocima o spajanju zahteva KIO7/21 i KI17/21 i oni će se razmatrati kao jedan zahtev.
11. Dana 1. februara 2021. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Gnjilanu o registraciji zahteva KIO7/21 i KI17/21.
12. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12 (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava 4 pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/ 21 utvrđeno je da će sudija Gresa Caka-Nimani preuzeti funkciju predsednice Suda nakon isteka mandata aktuelne predsednice Suda Arte Rama-Hajrizi, 25. juna 2021. godine.
13. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo ostavku na mesto sudije pred Ustavnim sudom.
14. Dana 27. maja 2021. godine, predsednica Suda, Arta Rama-Hajrizi, je odlukom br. K.SH.KIO7/21, imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca umesto sudije Bekima Sejdiua.
15. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava 4, pravila 12 Poslovnika i odluke Suda br. KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1, člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednica Arta Rama-Hajrizi okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
16. Dana 10. novembra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

17. Iz spisa predmeta proizilazi da je Osnovni sud u Gnjilanu rešenjem CN. br. 75/14 od 23. aprila 2015. godine prekinuo vanparnični postupak koji je pokrenuo predlagač Sabit Shabani, protiv protivpredlagača Haqif Shabani, Xhemajl Shabani, Shaip Shabani, zbog fizičke podele nepokretnosti i obavestio predlagača da tužbom pokrene parnični postupak. Osnovni sud je izašao na lice mesta sa geodetom, ali strane u vanparničnom postupku nisu mogle da postignu sporazum o podeli suvlasništva.
18. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da su protivpredlagači Haqif Shabani, Xhemajl Shabani, Shaip Shabani., SH.SH., prethodnici podnosilaca zahteva.
19. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je podnescima od 20. februara 2017. godine i 28. septembra 2017. godine tužilac-protiv tuženi zahtevao od Osnovnog suda u Gnjilanu da se postupak nastavi protiv podnosilaca zahteva kao tužene strane-protivtužilac.

(i) Postupci sprovedeni u vezi sa pitanjem utvrđivanja suvlasništva nad spornom nepokretnošću

20. Dana 27. novembra 2020. godine, Osnovni sud u Gnjilanu je presudom C.nr.274/15 usvojio kao delimično osnovanu tužbu tužioca-protiv tuženog podnetu protiv podnosilaca zahteva.
21. Kroz gore navedenu presudu, Osnovni sud u Gnjilanu je utvrdio: **(i)** delimično se **USVAJA**, kao osnovan, tužbeni zahtev tužilaca-protivtuženih Shaip Shabani, Fatmir Shabani i Xhemajl Shabani podnet protiv tuženog Haqif Shabani i podnosilaca zahteva i **UTVRĐUJE** se da su: **a)** tužilac Shaip Shabani i Fatmir Shabani vlasnici sa $\frac{1}{2}$ idealnim delom površine od 3318 m² koja je u okviru osnovne katastarske parcele broj 71-2 ZK Gnjilane; **b)** tužilac Xhemajl Shabani je vlasnik površine od 3319 m² u okviru osnovne katastarske parcele broj 71-2 ZK Gnjilane; **c)** tuženi Haqif Shabani je vlasnik površine od 3319 m² u okviru osnovne katastarske parcele broj 71-2 ZK Gnjilane; **d)** podnosioci zahteva su vlasnici $\frac{1}{11}$ idealnog dela površine od 3319 m² u okviru osnovne katastarske parcele broj 71-2; **(ii)** **ODBIJA** se, kao neosnovana, tužba i tužbeni zahtev tužilaca-protivtuženih S Shaip Shabani, Fatmir Shabani i Xhemajl Shabani, podneti protiv tuženog Haqif Shabani, i podnosilaca zahteva, kojim su tražili da se utvrdi da su isti vlasnici delova katastarske parcele broj 71-1 ZK Gnjilane; **(iii)** **ODBIJA** se, kao neosnovana, protivtužba podnosilaca zahteva, kojom su tražili da se utvrdi pravo svojine po geodetskoj podeli geodeta, gde su suvlasnici površine od 20,47 m² u okviru parcele 71-1 i katastarske jedinice 71-2 u površini od 13257 m², katastarske parcele u katastarskoj zoni Gnjilane.
22. Osnovni sud je obrazložio da je u ovom slučaju utvrđeno da su tužioci-protivtuženi Shaip Shabani, Fatmir Shabani i Xhemajl Shabani koristili od 1975. godine delove-njihove površine katastarske parcele br. 71-2 ZK Gnjilane (kao u podtački a i b izreke) i te delove su savesno koristi, pošto im je njihov pokojni otac Vesel Shabani poklonio, stoga, možemo da zaključimo da su isti te delove savesno koristili duže od 35 godine na osnovu člana 28. ZOSPO-a koji propisuje da se pravo svojine na stvar stiče zastarevanjem protekom 20 godina. Osnovni sud da su na osnovu korišćenja od 1975. godine, činjenično pravo tužioci-protivtuženi Shaip Shabani, Fatmir Shabani i Xhemajl Shabani, tuženi Haqif Shabani, i podnosioci zahteva vršili na površinama katastarske parcele br. 71-2 ZK Gnjilane, jednom rečju, posedovali su i koriste od 1975. godine i ovaj posed prelazi u pravnu snagu, pa je iz ovakvog činjeničnog stanja i na osnovu gore navedene zakonske odredbe odlučeno kao u tački I, podtačkama a, b, c i d izreke ove presude.
23. Osnovni sud je obrazložio da je odlučio kao u tački II izreke svoje presude, odbacujući tužbeni zahtev tužioca-protivtuženih Shaip Shabani, Fatmir Shabani i Xhemajl Shabani, gde je traženo da isti su vlasnici određenih delova parcele br. 71-1 ZK Gnjilane, sa obrazloženjem da nijednim dokazom nije utvrđeno da je ta parcela zaista podeljena i koristi se u određenim delovima bilo od strane tužioca-protivtuženih Shaip Shabani, Fatmir Shabani i Xhemajl Shabani, tuženog Haqif Shabani, ili od strane podnosilaca zahteva, ali je iz izvedenih dokaza utvrđeno da su ovu parcelu koristili svi zajedno, ali bez utvrđivanja delova ko je koristio, kao u parceli br. 71-2.

24. Osnovni sud je obrazložio da je odlučio kao u tački III izreke svoje presude, odbijajući tužbeni zahtev podnosioca kojim su tražili da se utvrdi pravo svojine po geodetskoj podeli geodeta, gde su isti suvlasnici površine od 24,70 m² u okviru parcele br. 71-1 i katastarske jedinice 71-2 u površini od 13275 m², parcele koje se nalaze u katastarskoj zoni u Gnjanu, pošto takav zahtev nije zasnovan na dokazima izvedenim u ovom sudskom procesu. Osnovni sud je dodao da je na osnovu ovog činjeničnog stanja i na osnovu člana 322 tačka 1 i 2 ZPP-a, odlučio da odbije zahtev podnosioca.
25. Osnovni sud je utvrdio da protiv njegove presude može da se uloži žalba Apelacionom sudu u roku od 15 dana.

(ii) Postupci sprovedeni u vezi sa izuzećem sudija

26. Sud primećuje da su u kontekstu glavnog spornog pitanja C. br. 274/15 o utvrđivanju vlasništva nad spornoj nepokretnosti, podnosioci zahteva vodili postupke za izuzeće sudije V.S., iz suđenja u njihovom spornom predmetu. U tekstu koji sledi biće predstavljene odluke redovnih sudova o izuzeću sudije V.S. iz suđenja u predmetu podnosioca zahteva. Sud takođe primećuje da su na osnovu odbijanja o izuzeću sudije V.S., podnosioci zahteva takođe vodili sudske postupke protiv predsednika Osnovnog suda u Gnjanu, Apelacionog suda i Vrhovnog suda.
27. Dana 31. oktobra 2018. godine, Osnovni sud u Gnjanu je preko predsednika R.A., rešenjem CN. br. 251/2018 odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za izuzeće sudije V.S., sudija u Osnovnom sudu u Gnjanu, i prosleđivanje građanskog pravnog predmeta C. br. 274/15 drugom sudiji. Osnovni sud je ocenio da se zahtev za izuzeće sudije V.S., i prosleđivanje predmeta drugom sudiji ne mogu smatrati dovoljnim okolnostima za izuzeće sudije V.S., jer nije ispunjena nijedna odredba člana 67. ZPP-a.
28. Dana 20. februara 2019. godine, Osnovni sud u Gnjanu je preko sudije V.S., rešenjem C. br. 274/15 od 20. februara 2019. godine, odbio, kao nedozvoljen, zahtev podnosioca za izuzeće sudije V.S., sudija u Osnovnom sudu u Gnjanu. Osnovni sud je ocenio da je o pitanju izuzeća sudije V.S. svojevremeno odlučio predsednik Osnovnog suda u Gnjanu, jer je na osnovu člana 69. ZPP-a izričito navedeno da „*nije dozvoljen zahtev za izuzeće sudije, o kojem je jedanput odlučivao*”.
29. Dana 4. novembra 2019. godine, Apelacioni sud je preko predsednika H.SH., rešenjem CN. br. 101/2019, odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za izuzeće predsednika Osnovnog suda u Gnjanu da odlučuje o izuzeću sudije V.S., u parničnom predmetu C. br. 274/15. Apelacioni sud je ocenio da za izuzeće predsednika Osnovnog suda u Gnjanu ne postoji nijedan od razloga iz člana 67. ZPP-a da odluči o izuzeću sudije V.S..
30. Dana 29. januara 2020. godine, Apelacioni sud je preko predsednika H.SH., rešenjem CN. br. 6/2020, odbio, kao nedozvoljen, zahtev podnosioca za izuzeće predsednika Osnovnog suda u Gnjanu. Apelacioni sud je ocenio da je o zahtevu podnosioca već odlučeno rešenjem CN. br. 101/2019 od 4. novembra 2019.

godine i da se na osnovu odredbe člana 69, stav 1, tačka b) ZPP-a propisuje: „*nije dozvoljen zahtev za izuzeće sudije, o kojem je jedanput odlučivao*”.

31. Dana 20. februara 2020. godine, predsednik Vrhovnog suda E.P. je odlukom GJA. br. 42/2020, odbio, kao van roka, zahtev podnosioca za izuzeće predsednika Apelacionog suda iz odlučivanja o izuzeću predsednika Osnovnog suda u Gnjilanu.
32. Dana 2. marta 2020. godine, Vrhovni sud je, preko predsednika E.P., rešenjem GJA. br. 60/2020, odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za prosleđivanje predmeta C. br. 274/2015 Osnovnog suda u Gnjilanu za odlučivanje drugom sudu sa istom predmetnom nadležnošću. Vrhovni sud je ocenio da se razlog za neizuzeće sudije V.S. sa mesta predsednika Osnovnog suda ne može uzeti kao razlog da se odluči da se predmet prosledi drugom sudu, uz dalje obrazloženje da su strane iz opštine Gnjilane na čijoj se teritoriji nalazi Osnovni sud gde se sprovodi spor između parničara.
33. Dana 10. aprila 2020. godine, Sudski savet Kosova je, odlukom KGJK. br. 73/2020, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva izjavljenu protiv predsednika Vrhovnog suda. Sudski savet Kosova je ocenio da je žalba podnosioca zahteva neosnovana i da se u ovom slučaju ne radi o disciplinskom prekršaju predsednika Vrhovnog suda Kosova, jer je njegova odluka zakonita, objektivno nepristrasna i nezavisna bez ikakvih znakova predrasude i doneta u okviru njegovih nadležnosti kao predsednika Vrhovnog suda.
34. Dana 6. avgusta 2020. godine, Sudski savet Kosova je, odlukom KGJK. br. 215/2020, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva izjavljenu protiv predsednika Vrhovnog suda. Sudski savet Kosova je ocenio da je žalba podnosioca zahteva neosnovana i da se u ovom slučaju ne radi o disciplinskom prekršaju predsednika Vrhovnog suda Kosova, jer je njegova odluka zakonita, objektivno nepristrasna i nezavisna bez ikakvih znakova predrasude i doneta u okviru njegovih nadležnosti kao predsednika Vrhovnog suda.

Navodi podnosioca zahteva

35. Podnosioci zahteva izričito navode povredu člana 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava i implicitno povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
36. Podnosioci zahteva navode: *“U Osnovnom sudu u Gnjilanu u parničnom predmetu sa znakom C. br. 274/15 za podelu suvlasništva, sudija V.S. je, zloupotrebom službene dužnosti kroz proizvoljno postupanje prema protivtužilaca, proizvoljno okončao glavnu raspravu bez ikakvog upozorenja i obaveštenja protivtužilaca i nameštajući predmet na osnovu izmanipulisane i proizvoljnog geodetskog veštačenja i podelio Nj. K. br. 71-2 za favorizovanje nepoštenim stranama S.SH., F.SH., XH.SH., H.SH.”.*
37. Podnosioci zahteva ističu da su tražili od Sudskog saveta Kosova i predsednika Apelacionog suda da se u ovom slučaju obezbedi pravično, nepristrasno, razumno suđenje i da se izuzme sudija V.S. iz suđenja u njihovom parničnom predmetu. U tom smislu, podnosioci zahteva navode da Sudski savet Kosova i

predsednik Apelacionog suda nisu odgovorili na njihove žalbe u vezi sa izuzećem sudije V.S., dok je u međuvremenu isti sudija – prema podnosiocima zahteva–bez upozorenja zatvorio glavnu raspravu ne dajući mogućnost podnosiocima zahteva da iznesu završnu reč niti da koriste pravna sredstva za traženje prava na pravično i razumno suđenje.

38. Podnosioci zahteva navode: *“Protivtužilac u predmetu sa znakom C. br. 274/15 je tretiran u potpunoj suprotnosti sa ZPP-om, URK-om i međunarodnim konvencijama ... Sudija V.S., je postupio proizvoljno i u potpunoj suprotnosti sa članom 102. URK-a [...] u ovom slučaju uopšte nije bilo suđenja, jer je to bila samo farsa, jer su se sudija V.S. i favorizovani geometar I.S. ponašali kako su želeli pomažući u nameštanju slučaja i podelili Nj. K. br. 71-2 na proizvoljan način”*.
39. Na osnovu gore navedenog, podnosioci zahteva navode da bojkotiraju sudiju V.S., jer je bio proizvoljan i da od 05.04.2019. godine ne učestvuju na sudskom razmatranju. U tom smislu, podnosioci zahteva tvrde: *“Jedan od načina prigovora, pored zakonom predviđenih postupaka, jeste da se ne potpisuju zapisnici, pozivi, proizvoljna presuda za iznošenje svojih primedbi, prigovora i žalbi”*.
40. Podnosioci zahteva navode da su postupak za izuzeće sudije V.S., mogli da nastave u skladu sa članom 70.3 ZPP-a, međutim, takav postupak je nemoguć zbog ćutanja predsednika Apelacionog suda, H.SH. Podnosioci zahteva takođe navode da su na osnovu odredbe člana 67 (g) i 68 ZPP-a mogli da traže izuzeće sudije V.S., međutim, iste nije obavestio navedeni sudija o tome da li je održana sednica zakazana za 16.11.2020. godine.
41. Podnosioci zahteva posebno navode da je ćutanje ili nepostupanje Sudskog saveta Kosova i predsednika Apelacionog suda, H.SH., u vezi sa izuzećem sudije V.S., teška povreda prava zagarantovana Ustavom i „besprimerni apsurd”.
42. Podnosioci zahteva traže od Suda: (i) da zaustavi arbitrarno postupanje Osnovnog suda u Gnjilanu i primeni Ustav Republike Kosovo; (ii) da donese presudu u vezi sa njihovim navodima; i (iii) traže samo jednak i nepristrasan tretman, pravično, brzo i obrazloženo suđenje, jer su *„u ovom slučaju bili podvrgnuti duševnoj patnji, ogromnom emocionalnom stresu, emocionalnoj traumi i finansijskoj šteti”*.

Relevantne zakonske odredbe

ZAKON Br. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

POGLAVLJE III

IZUZEĆE SUDIJA SA SUĐENJA

Član 67

Sudija Ne može da procesuiru pravno pitanje:

a) ukoliko je sam stranka , zakonski ili ovlašćeni zastupnik stranke, ili ukoliko je sa strankom supoverilac ili sudužnik, ili obavezan za regresiranje, ili ukoliko je o istoj stvari saslušan kao svedok ili kao ekspert;

b) ukoliko stranka ili njen zakonski ili ovlašćeni zastupnik je krvni srodnik po vertikalnoj crti, do bilo kojeg stepena , a po horizontalnoj crti do četvrtog stepena , ili ukoliko je suprug, ili majčinoj liniji do drugog stepena, nezavisno od toga da li je brak prestao ili ne;

c) ukoliko je staratelj, usvojitelj, ili usvojitelj stranke, njegovog zakonskog ili ovlašćenog zastupnika;

d) ukoliko je o istoj stvari učestvovao u donošenju odluke nižeg suda ili nekog drugog organa , ili u postupku posredovanja;

e) ukoliko je postupao u stvari gde je izvršeno sudsko poravnanje a sa podignutom tužbom se traži poništavanja takvog poravnania;

f) ukoliko je akcionar ili član trgovačkog udruženja koja je stranka u postupku iniciranom tužbu;

g) ukoliko ne postoje druge okolnosti koje stavljaju u sumnju njegovu nepristrasnost.

Član 68

68.1 Stranka podnosi zahtev za izuzeće sudije kada sazna da postoji neki od uzroka za izuzeće, ali najkasnije do okončanja razmatranja stvari, a ako nije bilo njegovog razmatranja , onda do momenta donošenja meritorne odluke.

68.2 Stranka može u sredstvu za pobijanje konačne odluke ili u odgovoru ne mjetin e e goditjes da imenuje sudiju koji ne može da učestvuje u donošenju odluke zbog postojanja okolnosti iz člana 67 ovog zakona.

68.3 Stranka može da traži izuzeće određenog sudije imenom i prezimenom koji deluje po konkretnom pitanju, odnosno predsednika suda koji treba da odluči o zahtevu za izuzeće sudije.

68.4 Dužnost stranke je da u zahtevu za izuzeće navede okolnosti odakle se zaključuje da postoji neka zakonska osnova za izuzeće sudije.

Član 69

69.1 Nije dozvoljen zahtev za izuzeće sudije:

a) kojim se traži izuzeće svih sudija suda koji bi mogli suditi u nekom određenom sporu;

b) zahtevu o kojem je jedanput odlučivano;

c) gde nije opravdan razlog na osnovu kojeg se traži izuzeće.

69.2 Zahtev iz stava 1 ovog zakona odbacuje sudija koji procesuirá pitanje.

69.3 Protiv rešenja iz stava 2 ovog člana nije dozvoljena posebna žalba.

Član 70

70.1 O zahtevu stranke za izuzeće sudije odlučuje predsednik suda.

70.2 Ukoliko stranka traži izuzeće predsednika suda od odlučivanja o njegovom zahtevu, odluku o izuzeću donosi predsednik suda za jedan viši stepen od onog koji radi na pitanju.

70.3 O zahtevu stranke za izuzeće predsednika Vrhovnog suda Kosova, odlučuje se na opštoj sednici njihovih sudija.

70.4 Pre donošenja rešenja o zahtevu za izuzeće uzeće se izjava sudije, čije se izuzeće traži, a prema potrebi će se izvršiti i ostala istraživanja.

70.5 Protiv rešenja kojim se usvaja zahtev o izuzeću sudije ne dozvoljava se žalba, a protiv rešenja kojim se odbija takav zahtev ne dozvoljava se posebna žalba.

Član 71

71.1 Kada je sudija saznao da je podnet zahtev za njegovo izuzeće, ili samo što je saznao da postoji neki od uzroka za izuzeću iz člana 67 ovog zakona, dužan je prekine procesuiranje i da o tome obavesti predsednika suda.

71.2 Izuzetno od stava 1. ovog člana, kada je zahtev za izuzeće baziran na član 67. tačka g, sudija obaveštava predsednika suda i može nastaviti sa procesuiranjem dok se ne odluči u vezi sa zahtevom za izuzeće, samo onih radnji koja se ugrožavaju odlaganjem.

71.3 Predsednik suda, kada se traži njegovo izuzeće, određuje zamenika iz redova sudija predmetnog suda, a kada je to moguće, postupa shodno članu 63. ovog zakona.

Član 72

72.1 Odredbe ovog zakona o izuzeću sudija će se primenjivati prikladno i prema zapisničarima.

72.2 O izuzeću zapisničara odlučuje sudija o tom pitanju.

ŽALBA PROTIV PRESUDE

Pravo na žalbu

Član 1176

176.1 Protiv donetog rešenja prvostepenog suda stranke mogu da izvrše žalbu u roku od petnaest (15) dana od dana uručenja kopije presude, ukoliko se ovim zakonom nije utvrđen neki drugi rok. U sporovima iz izveštaja kojima je doneta presuda na osnovu menice ili čeka rok za žalbu je sedmodnevni..

176.2 Izvršena žalba u zakonom predviđenom roku ometa da presuda postane konačna u delu pobijenom žalbom.

176.3 O žalbi protiv presude odlučuje drugostepeni sud.

Član 182

182.1 Osnovno kršenje odredbi parničnog postupka postoji ukoliko sud tokom postupka nije primenjivao ili je primenjivao na nepravilan način neku odredbu ovog zakona, a ova je imala ili mogla da ima uticaj na donošenje zakonite i pravedne presude.

182.2 Suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka postoji uvek:

[...]

c) ukoliko je u donošenju presude učestvovao sudija koji se prema zakonu treba izuzeti , odnosno sudskom odlukom je bio izuzet ili prilikom donošenja odluke je učestvovalo lice koji nema svojstvo sudije.

Ocena prihvatljivosti zahteva

43. Sud prvo razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom.

44. Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

45. Sud takođe razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

46. Sud se takođe poziva na pravilo 39 (1) (b) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke”.

(i) Postupci sprovedeni u vezi sa pitanjem utvrđivanja suvlasništva nad spornom nepokretnošću

47. Sud podseća da pravilo o iscrpljivanju pravnih sredstava iz člana 113.7 Ustava, člana 47. Zakona i pravila 39 (1) (b) Poslovnika obavezuje one koji žele da podnesu svoj slučaj Ustavnom sudu da prvo moraju iscrpeti delotvorna pravna sredstva u skladu sa zakonom protiv osporene presude ili rešenja.

48. Na taj su način se redovnim sudovima daje mogućnost da isprave svoje greške kroz redovan sudski postupak pre nego što njihov predmet dođe pred Ustavnim sudom. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci koja je izražena u članu 32 Ustava i članu 13. EKLJP-a a da su u domaćem zakonodavstvu pred redovnim sudovima na raspolaganju delotvorna pravna sredstva u odnosu na navodnu povredu, bez obzira na to jesu li odredbe EKLJP-a preuzete u nacionalno pravo ili nisu (vidi, slučaj Suda br. KI19/20, podnosilac zahteva: *Lutfi Shantir*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. jula 2020. godine, stav 36; i slučaj ESLJP-a: *Aksoy protiv Turske*, stav 51, presuda od 18. decembra 1996. godine).

49. Načelo je da mehanizam zaštite uspostavljen Ustavnim sudom bude supsidijaran u odnosu na redovni sistem sudstva kojima se štite ljudska prava (vidi, između ostalog, *Handyside protiv Velike Britanije*, stav 48 presude ESLJP-a od 7. decembra 1976. godine).

50. Na osnovu člana 113.7 Ustava, podnosilac zahteva bi trebao imati redovni put do pravnih sredstava koja su dostupna i dovoljna da osiguraju mogućnost da isprave navodne povrede. Postojanje relevantnih pravnih sredstava mora biti dovoljno sigurno ne samo u teoriji, nego i u praksi, a ako to nije tako, tada će tim pravnim sredstvima nedostajati potrebna dostupnost i delotvornost (vidi, *inter alia*, *Vernillo protiv Francuske*, stav 27 presude ESLJP-a od 20. februara 1991. godine, i *Dalia protiv Francuske*, stav 38 presude ESLJP-a od 19. februara 1998. godine).

51. Na Sudu je da razmotri da li su pravna sredstva bila iscrpljena, i da li je pravno sredstvo bilo delotvorno, na raspolaganju u teoriji i praksi u relevantno vreme, to jest, da je bilo dostupno, da je moglo ispraviti povrede u odnosu na prigovore podnosioca zahteva i da je omogućavalo razumne izgleda za uspeh (vidi, *inter alia*, *Civet protiv Francuske*, stavovi 42-44 presude ESLJP-a od 28 septembra 1999. godine).
52. Međutim, kada je pravno sredstvo predviđeno zakonom, na podnosiocu zahteva je da dokaze da je pravno sredstvo na koje predviđeno zakonom bilo zaista iscrpljeno ili je iz nekog razloga bilo nedostupno i ne delotvorno u posebnim okolnostima predmeta ili su postojale posebne okolnosti zbog kojih su on ili ona bili oslobođeni uslova iscrpljenja pravnih sredstava (vidi, slučaj KI19/20, podnosilac zahteva: *Lutfi Shantir*, gore citiran, stav 40).
53. Vraćajući se na okolnosti ovog slučaja, Sud primećuje da je glavno pitanje za utvrđivanje vlasništva nad spornoj nepokretnosti bila presuda Osnovnog suda C. br. 274/15 od 27. novembra 2020. godine.
54. Sud ističe da je Osnovni sud utvrdio da protiv njegove presude može da se uloži žalba Apelacionom sudu u roku od 15 dana.
55. U tom smislu, Sud se poziva na relevantne odredbe člana 176. ZPP-a, koji propisuje:
- “176.1 Protiv donetog rešenja prvostepenog suda stranke mogu da izvrše žalbu u roku od petnaest (15) dana od dana uručenja kopije presude, ukoliko se ovim zakonom nije utvrđen neki drugi rok. [...]”.*
56. Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu obavestili da li su uložili žalbu Apelacionom sudu u vezi sa glavnim spornim pitanjem za utvrđivanje suvlasništva nad osporenoj nepokretnosti.
57. Ne dovodeći u pitanje da li su podnosioci zahteva uložili žalbu Apelacionom sudu ili ne, Sud primećuje da nisu izneli nijedan argument da je pravno sredstvo na raspolaganju nedelotvorno ili da su postojale posebne okolnosti zbog kojih je trebalo da budu oslobođeni od uslova iscrpljivanja pravnih sredstava (vidi, slučaj KI19/20, podnosilac zahteva: *Lutfi Shantir*, gore citiran, stav 43).
58. Na osnovu gore navedenog, Sud zaključuje da se zahtev podnosioca u vezi sa glavnim spornim pitanjem za utvrđivanje suvlasništva nad spornom nepokretnošću treba proglasiti neprihvatljivim, zato što podnosioci zahteva nisu iscrpeli sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona pravilom 39 (1) (b) Poslovnika.

(ii) Postupci sprovedeni u vezi sa izuzećem sudija

59. U tom smislu, Sud ocenjuje da li su se u vezi sa gore navedenim odlukama ispunili uslovi propisani u članu 49. [Rokovi] Zakona i pravilu 39 (1) (c) [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika, koji propisuju:

[Rokovi]

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku”

*Pravilo 39 Poslovnika
[Kriterijum o prihvatljivosti]*

(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva”.

60. Sud primećuje da se postupci sprovedeni za izuzeće sudije V.S. potom dovode u vezu sa postupcima koji su se sprovodili za izuzeće predsednika Osnovnog suda u Gnjilanu, predsednika Apelacionog suda i predsednika Vrhovnog suda.
61. Sud takođe primećuje da su postupci sprovedeni za izuzeće sudije V.S. i predsednika Osnovnog suda u Gnjilanu, predsednika Apelacionog suda i predsednika Vrhovnog suda rezultirali nizom odluka koje su okončane odlukom Sudskog saveta Kosova KGJK. br. 215/2020 od 6. avgusta 2020. godine.
62. Sud primećuje da su spojeni zahtevi KI07/21 i KI17/21 podneti Sudu 11. januara 2021. godine, dok je poslednja odluka Sudskog saveta Kosova od 6. avgusta 2020. godine.
63. Na osnovu gore navedenog proizilazi da je navod za izuzeće sudije V.S., predsednika Osnovnog suda u Gnjilanu, predsednika Apelacionog suda i predsednika Vrhovnog suda podnet van zakonskog roka od 4 (četiri) meseca predviđenog članom 49. Zakona i propisanog pravilom 39 (1) (c) Poslovnika.
64. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika, promovisanje pravne sigurnosti obezbeđujući da se slučajevi koji se tiču ustavnih pitanja razmatraju u razumnom roku i da prethodne odluke ne budu stalno otvorene za osporavanje (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a: *Sabri Gunes protiv Turske*, zahtev br. 27396/06, presuda od 29. juna 2012. godine, stav 39; vidi, između ostalog, slučajeve Suda KI140/13, podnosilac zahteva: *Ramadan Cakiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. marta 2014. godine, stav 24; i KI120/17, podnosilac zahteva: *Hafiz Rizahu*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2017. godine, stav 39).
65. Shodno tome, Sud utvrđuje da navodi podnosilaca zahteva za izuzeće sudije V.S., predsednika Osnovnog suda u Gnjilanu, predsednika Apelacionog suda i predsednika Vrhovnog suda treba da se odbiju, kao van roka, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika.

Zahtev za privremenu meru

66. Sud primećuje da su podnosioci zahteva tražili uvođenje privremene mere „u predmetu sa znakom C. br. 274/15”.

67. Sud se poziva na član 27. [Privremene mere] Zakona, koji propisuje:

“1. Ustavni sud po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke može doneti odluku o primeni privremenim merama u odnosu na neko pitanje koje je predmet postupka, ukoliko su te mere neophodne za otklanjanje rizika ili nepopravljive štete, ili je preuzimanje ovakvih privremenih mera u javnom interes.

2. Trajanje privremenih mera treba biti opravdano i proporcionalno”.

68. Sud, nakon što je utvrdio da podnosioci zahteva nisu iscrpeli sva pravna sredstva predviđena zakonom u vezi sa glavnim spornim pitanjem za utvrđivanje suvlasništva nad spornom nepokretnošću, smatra da podnosioci nisu pokazali *prima facie* slučaj za prihvatljivost zahteva.

69. Sud odbija zahtev za uvođenje privremene mere.

Zaključak

70. Sud ocenjuje da navod podnosilaca zahteva u vezi sa glavnim spornim pitanjem (C. br. 274/15) za utvrđivanje suvlasništva nad spornom nepokretnošću treba proglasiti neprihvatljivim, zato što nisu iscrpljena sva pravna sredstva; (ii) navodi podnosilaca zahteva u vezi sa izuzećem sudije V.S., predsednika Osnovnog suda u Gnjilanu, predsednika Apelacionog suda i predsednika Vrhovnog suda treba da se odbiju, kao van roka; i (iii) zahtev za privremenu meru treba da se odbije, kao neprihvatljiv, zato što je zahtev u celini proglašen kao neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20, 27, 47. i 49. Zakona i pravilima 39 (1) (b) i (c) i 59 (2) Poslovnika, dana 10. novembra 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za uvođenje privremene mere;
- III. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- IV. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani